

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) III. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedd, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

## A magyar szent korona jubileuma.

Ugy látszik parancs szó nélkül is tud ünnepelni a magyar. Sőt, csakis ilyenkor tud igazán.

Nem is parancs, hanem a szive dik-tálja ünnepeit s ez a becsületes magyar szív nem csalatkozik érzelmeiben, ha ünnepet választ.

Boltizár püspök az esztergomi vármegye házában értekezletet tartott, hogy megbeszéljék a magyar szent korona megünneplését.

Nagy ünnepek kell ennek lennie.

Az a magyar korona, maga a nemzeti összetartozóság, aranyba öntve. Annak a koronának minden része szent a magyar előtt, melyhez avatatlan kéznek nem szabad még nyulnia sem, nem még azért sem, hogy az elgörbült keresztet helyre igazítsa.

Kilencszáz évvel ezelőtt nagy ünnep állott Visegrádon. Egybe volt gyűlve az egész nemzet s magyar volt nyelvre, fajra nézve az egész ország. Az ifjú fejedelem, István járt az ünneplő sokaság élén kemény, tipikus magyar arcán valami szelid, magasztos vonást huzott végig a szívvel-lélekkel bevett keresztény hit, körülötte a Rómában járt küldöttség, Asztrik érsek és a főnemesek.

Ők hozzák most is a koronát. A nemzet szívének szimbolumát, mely ha-

valakinek a fejét érinti, az örökre be lesz zárva a nemzet szeretetébe.

Nem idegen fejedelem küldte hűbéri adóért, káros szerződésért cserébe ezt a koronát, hanem az ország új atyja, a magyarok igaz, most megismert Istenének helytartója küldte, II. Szilveszter pápa.

Hűbért nem kért érte. Isten nevében küldte, Istvánnak apostoli buzgalmat akarta elismerni véle, Isten áldását kérte reá, mikor elküldte.

Az ünnep fényes volt s mikor István kilépett a szent helyről fején a sz. koronával, ezt a pillanatot megérezte az egész nemzet s a koronázás pillanata szent nekünk ma is a századok hosszú sora után.

Ezt a jelenetet fogjuk ünnepegni.

Ezt az ünnepet nem szabad iskolai ünnepélyllyé tenni, nem szabad sablonok szerint rendezni, de meg kell mozgatni hozzá az egész országot.

Akinek nem magyar a nyelve ebben a hazában, magyar a. szíve s részt vesz az ünnepeben.

Az egész országot meg kell rázni.

A katonának szemét oda kell irányítani a koronára, hogy el ne felejtse soha nemzetének önállóságának szimbolumát, mely a magyar korona; meg kell akadályozni munkájában a földmivest, lótás-futásában a kereskedőt, robotolásában a hivatalnokot; oda vinni erre az ünnepekre őket. hogy a 900 év előtti magyar érzés, mely

akkor sugárzott a koronára, most sugár-zozzék vissza a hülő szívekbe s hogy legyen magyarzója is az ünnepnek, minden papot, minden szónokot akcióba küldeni, hogy avatott kézzel fogva a szent koronát, üssék oda eltörülhetlen jel gyanánt, minden szívbe, minden lélekbe.

Az egyház megmozdult e magasztos ügyben.

A képviselőháznak sem szabad elmaradni.

E két faktor készítse elő úgy az ügyet, hogy Isten és embernek öröme teljék benne.

Ne mondja senki, hogy az idő rövid. Nincs itt arról szükség, hogy érzést támasszunk az ünnep iránt, hanem arról, hogy e felbuzduló érzelmenek utat engedjünk s a magától is tóduló tömegnek szerepet adjunk.

S a koronát se vigyék cifra szertartással a nép elé, hanem tegyék oda, hol helye van, a király fejére, hogy lássa a magyar az ő királyát Szent István ruhájában.

A nemzet és egyház a királylyal együtt ünnepelne: lehet-e ennél szebb keretét képzelné egy jubileumnak? Szabad volna-e ezt az alkalmat elmulasztani, mely a külföld előtt önállóságunkat, itthon tekintélyünket dokumentálná el nem tagadható hangu tanúsággal.

Csak a jelszót adja ki a népképviselő-

## A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

### Gazdy Aranka Kolozsvártt.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy édes, szép szőke kis leány. Született, játszadozott, tanult s annak rendje és módja szerint megnövekedett. Mikor azután megnövekedett, nem úgy tett mint a többi szőke leánykák, a kik báloznak, korecsolóznak, hódítanak, közben egy kicsit férjhez mennek, általában csak azért, hogy szórakozásukat azontul a papa helyett férjcséjük kontójára folytassák, — ő nem, ő egészen más hivatást érzett gondolkodó lelkében. Nagyobb, melegebb szíve volt, mint azoknak, s természetes ösztöne arra biztatta, hogy azt a kiválasztott szívet ne egy kicsi tüzhely földelítésére tartogassa, hanem ossza szét ezrek között, dicsőségére magának és gyönyörűségére mindenkinek. Így lett papnőjévé Tháliának a „mi leányunk“, Gazdy Aranka.

Azután csak azt tudjuk róla, hogy elvégezte a színi akadémiát, két évig játszott a vidéken — közben két télen itt, a szülővárosában — aratva tapsot, babért és virágot; végül pedig, majd hogy össze nem vészett rajta az

ország két java színházának vezetője. Szerzőtette Krecsányi Szegedre, attól elhódította Bolony a kolozsvári Nemzeti Színháznak, mielőtt megmutathatta volna magát a szegedieknek.

Most a kolozsváriaké, virágvasárnaptól fogva. Azé a közönségé, mely Jókaimé Laborfalvi Rózákat, Prielle Kornéliákat és Jászai Marikat nevelt a magyar színművészetnek. A mi szép, a mi értékes van a szívében-lelkében, az meg lesz becsülve ottan. A nagy tradíciók levegőjében megtisztul, kicsiszolódik, mikép a gyöngy és majd csak akkor tudjuk mi igazán megismerni, megérteni.

Első találkozás a közönséggel, szép volt és felette biztató. Szeretettel fogadták és éreztették vele, hogy az a szeretet ezután még növekedni, erősödni fog. Kincses Kolozsváron nagy ára van a tapsnak, csak igazi művészetért adják és a mi leányunknak már a bemutatkozásánál kijutott belőle. Talán több mint idehaza, de becsesebb, annyi bizonyos. Mi vele együtt örvendünk most és kezdünk büszkének lenni reá.

◊ Nézzük csak mit ír a kolozsvári „Ujság“ pénteki száma:

„Tegnap este lépett fel az új drámai hősnő Gazdy Aranka. Echeagaray drámájában Matild

szerepét játszta s érthető érdeklődés fordult feléje. Igen csinos megjelenésű színésznő. Kiválóan szép organummal, a ki azonban az első felvonás kezdetén még kissé modorosan játszott. Talán helyzetének újdonsága tette ezt, mert később csak előnyöket s egy figyelemre méltó tehetség előkelő kvalitásait láttuk nála. A darabot befejező jelenetet egy művésznő erejével és öntudatosságával játszotta meg s abban a hévben, melyet szerepe előírt, letett mindarról a modorosságról, melyek különben is mindig csak hátrányára szolgálnak. Hogy a külsőségekről is szóljunk, toaletti elegánsak és izlések voltak. A színház mindenesetre nagy attrakciót nyert benne. Megjelenésekor percekig tartó taps fogadta és nyílt színen is többszörösen reszesítették tapsokban.“

Hát ez már valami. A mi aranyhajú Arankánk ugyan meg lehet elégedve — egyelőre. Bár ez már több a biztatásnál, de ő csak azt lásson benne. Sok és nagy diadalt kívánunk neki és mi bizunk azokban a jövőd diadalokban.

Most pedig, a tulajdon engedelmeivel, ide szerkesztjük azt a kedves levelet, melyet a tegnapi posta hozott tőle. Azt hisszük, szívesen olvassák idehaza, hogy mit érzett a mi leányunk ott, a neki még szinte idegen emberek között, művészi pályájának ez emlékeztető napján.

Mai lapunk 4 oldal.

let s az augusztus 15-iki ünnep nagy lesz, dicső lesz magától is, mert az ünnep gyökere a nép lelkéből táplálkozik addig.

## Hogyan készül a szenzáció

vagy  
Zichy — Zichy ellen,  
avagy  
A jól értesült kazár sajtó.

A kolozsvári „Ellenzék“-ben olvassuk az alábbi meglepő hírt, mely ritkított betűkkel járta végig a m. t. kazár újságok hasábjait:

„A Bács-Topolyán megalakult Katholikus Népkör védnökéül id. Zichy gróf — az országgyűlési néppárt vezérének nagybátyja — a védnökséget elfogadta, de a kör elnököhöz intézett hosszabb levelében óva intette a kör vezetését, nehogy a néppárt tanainak utat nyisson a nép közé. Kifejtette, hogy bármennyire is tisztelje rokonát és barátját Zichy Nándor grófot, a magyarországi néppárt megteremtőjét, működését hosszú élete tanúságai alapján az országra károsnak találja és hogy nem egyszersmind veszélyesnek is: az csak azon mulik, hogy a magyar nép zömének a néppárt irányában eddig tanúsított vizuatásitó magatartása azzal a reménnyel tölti el, hogy a néppárti mozgalom, mint egy erőszakosan előidézett hullámverés előbb több magától meg fog szűnni. — Végre kijelenti, hogy a mennyiben a kör részéről ellenkező magatartást tapasztalja: a védnökségtől azonnal visszahúzó és egy erkölcsi mint anyagi támogatását a kortól megvonja. A kör, védnökének állásfoglalása folytán, czímét „Katholikus kör“-re változtatta.“

Mintha látnok, hogy rágja a körmét az az „alacsony, fekete, göndör fürtű“ heber ifju, a ki ezt a szenzációs hírt a maga saját külön „forrásából“ országára eresztette. „Mboh, — gondolta magában a derék közvélemény-végész — egy hazugsággal több, vagy kevesebb!“ Nem hisszük azonban, hogy akadt legyen az országban bár csak egy komoly újságíró, a ki felült ennek a vézna füllentésnek, mely ékesen illusztrálja a kazárok nyugtalankodását. Mégsem olyan muló „hullámverés“ az a néppárti mozgalom, ha ellenségei ilyen kétségbeesett eszközökkel küzdenek ellene.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Nagyon köszönöm érdeklődését új helyzetem és szinpadai működésemet illetőleg s végtelen örömmel teljesítem azon óhaját, hogy első benyomásaimról beszámoljak.

Kezdem a legelejen.

Egy végtelennek tetsző hosszú ut után végre fáradtan és kimerülten megérkeztem kinoses Kolozsvár gloriózus városába. Metsző hideg ütötte meg az arcomat midőn kocsira ültem s az el nem titkolható belső izgatótságtól is majdnem dideregtem. A mint a kocsit tovább haladt, szemembe ötlöttek az impozáns épületek, tágas terek s a kora reggel dazára nyüzsgő sokaság. Ugy éreztem magam, mintha a fővárosban volnék. Némi nyugtalanság vett erőt rajtam, midőn arra gondoltam, hogy ennek az elegáns, kényes izlésű közönségnek tetszését vagyok hivatva még igen fiatal művészetemmel kivívni. De aztán elpirultam ezen a kevés önbizalmon, bátorságot erőszakoltam magamra s kissé megnyugodtam. Elfoglalta gondolataimat ez a mesésen édes szép város. Lakásomra érve jól kipihentem magam s másnap már sokkal rózsaszínűbbnek láttam a világot. Az emberek mind oly kedvesen, nyájasan, biztatón néztek reám s igen gyakran hallottam a mint mellettem elhaladva súttogták: „Ez az új drámai színész!“ Pedig egyik sem ismert sohasem.

Ama kétség között is, hogy vajjon miképp fogok tetszeni, alig vártam első fellépésemet.

## Irodalmi matiné a tóvárosi olvasókörben.

Szép a nagyok-émlékének szentelt kegyelet. Mi is a magunkénak nevezhetjük a nagyok egyikét, ki nemzetének dalnoka, költője oktatója s buzdítója volt, ki zengzetes nyelvünk fejlesztésében szerzett kiváló érdemeket s kinek nagybecsű alkotásai, mint a költészet kiváló, kimagasló gasló példaképei állanak előttünk folytonosan. Vörösmarty Mihály ez, a Szózat lánglelkű megteremtője. Most közeledik éppen születésének száz éves fordulója. E napot országos ünneppel akarják megülni s a helybeli Vörösmarty-kör már az ünnep programját is összeállította. Felvette az ünnep keretébe azt is, hogy Vörösmarty kápolnás-nyéki szülőházát emléktáblával fogja megjelelni. Ezen emléktábla költségeinek fedezése szolgáltatott alkalmat azon irodalmi matinére, mely folyó hó 16-án, husvét hétfőjén a tóvárosi olvasókör nagyertermében fővárosi írők közreműködésével folyt le s mintegy előfutárát képpezte a későbbi ünnepélyeknek.

Az ünnepély eszméjének megpendítője és tulajdonképeni létrehozója Chalupka Rezső soproni kir. tanfelügyelő-ségi tollnok volt. Sajnálatlalt láttuk, hogy tevékenységét nem koronázta a kívánt siker, de hát bizony Sopron messze van Fejérvártól s felolvasást távolról rendezni nem lehet sikeresen, különösen Fejérvártól.

Azután rosszul volt megválasztva az időpont is a husvét másodnapja, az érdeklődő közönség nagy része távol tölti az ünnepeket és a beköszöntött szép napos idő is bizony inkább a szabadba csalogatta az embereket és szivesebben hallgatták a Zichy-ligetben a térzenét, mintsem a zárt teremben a felolvasásokat.

Hozzávehetjük ehhez még a már ismert fejérvári közönyösséget, mely majdnem minden alkalommal megnyilatkozik.

Mindezeket egybevetve nem igen csodálkozunk azon, hogy sokan megvették ugyan a jegyet, de az ünnepélyről elmaradtak. — Délelőtt 11-kor vette kezdetét az ünnepély. Előkelő hölgyközönség foglalta el a kör nagyertermét, bizony a férfiak közül vajmi kevesen voltak jelen. Ott láttuk báró Fidh Pál főispánt, Havranek József

Kétszer is elhalasztották, mindig közbejött valami, a mi még jobban fokozta lázas izgatottságomat.

Végre elérkezett a várva-várt nap. Az öltözében szótalan, ideges voltam s mielőtt a végzót elmondták volna, majdnem rosszul lettem. Beléptemkor hatalmas taps fogadott s az a szép telt ház perczekig zúgott az éjlentől. Igen meg voltam hatva és jó ideig tartott mig elfogultságomtól helyre jöttem. Az egész előadást nagy érdeklődés kísérte s minden felvonás után igen sok taps jutott ki. De legnagyobb kitüntetés volt az, midőn a darab végeztével az egész közönség ott maradt és úgy tapsoltak és éljeneztek. Mondhatom, feledhetetlen szép estém volt s nagyon, de nagyon boldog voltam. Boldogságomat tetőzte igazgatóm és collegáim öszinte gratulációi, hihő örömeiket fejezték ki a szép siker felett.

Hálát adtam Istenemnek, hogy így megsegített, hálát Echegarainak, ki „Folt a mely tisztit“ Matildejával már annyi sok boldog napot szerzett és végül hálát Bölöny intendants urnak, ki alkalmat nyújtott a kolozsvári nemzeti szinpadon tehetségemet képezni és fejleszteni.

Most pedig azon reményben, hogy még sok ily kellemes dolgot írhatok működésemről, maradtam

öszinte üdvözléssel  
Gazdy Aranka.

polgármestert, dr. Bélavári Burchard Rezső főispáni titkárt, a Vörösmarty-kör igazgatóját és néhány tagját és a vendéglátó-kör tisztikarát.

Kenessey Gyula, a kör elnöke bevezető beszédében néhány szóval vázolta az ünneprendezés czélját és köszönetét fejezte ki ugy a közreműködő fővárosi írőknek, mint Chalupka Rezsőnek a fáradozásért. Utánna Zemplény Árpád szavalta el a „Szeretlek“ „Féltés“ és „A silbak“ című költeményeit, melyek mindegyike igen megnyerte a közönség tetszését. Parkas Emőd rövid felolvasásában Vörösmarty Mihályról szolt, különösen családi életét vázolta; leírta Csajághy Laurával való házasságának történetét; majd Vörösmarty naivítását mutatta be néhány vidám vidám adattal, jellemezte röviden mint képviselőt s végül hazaszeretét emelte ki és érdekes felolvasást a jelenlevő közönség igen szivesen fogadta. Szentessy Gyula az idillikus „Rozmaring“ és „A Mari esete“ című költeményeivel mulattatta a közönséget, mely a rokonszenves költőt örömmel hallgatta és zajosan megtapsolta. A „Rozmaring“-ban egy falusi jegyes pár jó élénk. Pesten járnak s a kertész kirakatát nézegetik, a leány egy rozmaringszálat kíván s bemennék a boltba de rozmaringot nem kapnak, hisz „a rozmaring itt nem kell senkinek“. Busan kijönnek s gondolatuk elrepül abba a kis fehér házikós faluba, hol a kis kertben rozmaring illatozik. A Mari esetében pedig egy kis leányka ábrándjait és első szerelmét írja le igen kedvesen és humorosan. Chalupka Rezső a modern magyar költészetéről tartott felolvasásában olvasottságról és szorgalomról tett tanúságot, fáradságát a közönség tapsokkal jutalmazta. Ezután Gara József lépett a felolvasó asztalhoz „Az öreg ember felesége“ és „Talan Péter“ című két kis történetet mondott el. Az elsöben egy fiatal asszony képét rajzolta meg, ki öreg férjét szereti, de a férjben a kaszinói pletykák felkeltik a szerelemféltést és hogy neje hűségéről meggyőződjek, ruteszközkhöz folyamodik. Egyik barátját felbiztatja, hogy kerjen találkát nejtől. — Midőn látja, hogy neje mennyire felindult e dolgon, engesztelni kezdi, de a nő bosszura ösztönzi férjét, majd megtudva férje alávalóságát elhagyja őt, azt írva: „A vén embert tudtam szeretni, de a hitványt nem!“ Talan Péter egy a sors csapásaitól üldözött ember, ki Isten létéről is úgy vélekedik, hogy talán van, de midőn neje, ki őt jobb napjaiban elhagyta hűtlenül, tíz év mulva rongyosan visszatér hozzá, akkor elhiszi, hogy van Isten. Most következett a műsor legkiválóbb pontja. Ki ne emlékezne Fejérvár szinlázlatogató közönsége közül Hully Józsára, arra a kis kedves barna naivára, a ki még nem régen, mint egész fiatal színinövendék a Jakab-féle szintársulattal szerepelt szinpadunkon s kedvességével, természetes jó alakításával már akkor feltűnt. Az idény végén a kis naiva átcsapott a fiatal asszony szerepkörébe, nőül menvén Gara Józsefhez, ki akkor a Szabadság társszerkesztője volt. Most eljött az asszonyka régi sikerei színhelyére és a mint fellépett az emelvényre, előttünk állott ismét az egykori kis naiva kedves kifejező arczával és üdén csengő kellemes organumával. Vörösmarty „Szép Ilonká“ ját szavalta szépen, hatásosan, miről legjobban a felhangzó zajos taps tett tanúságot. Az utolsó pontot dr. Sziklay János Kavicsok című humoros felolvasása képezte. Balázs Sándorról és a most elhunyt Zimay Lászlórol mondott el egy-két józú dolgot vidám közvetlenséggel. Felolvasásáért a közönség megjelenezte.

Délután két óraker a kör helyiségében a

fővárosi írók tiszteletére társas lakoma volt, a melyen mintegy huszonketten vettek részt. Persze a vidám felköszöntők sem hiányoztak és kedélyesen együtt maradtak estig, a mikor a fővárosi írók visszatértek Budapestre.

## A zámolyi vérfürdő.

Borzalmas vérontással végződött Zámolyon a husvét második napján tartott táncmulatság, melyet a falu legényei rendeztek Schullhof Miksa korcsmájában.

Szép napsugaras idő volt az ünnep délutánján, s a falunak majd minden épkezláb lakója ott vigadott a korcsma tágas udvarán, muzsikaszó mellett. Javában folyt a táncz, midőn a mulatók egyike, *Tanárki József*, valami csekély ok miatt összekülönbözött egyik legénypajtásával s azt megütötte. Az ütés, mintha csak jel lett volna az általános verekedésre, mert pár perc múlva a zsebekből előkerültek a bicskák, s a férfinepesség csoportokra válva, dulakodni kezdett. Az asszonyok és leányok közül többen elmenekültek, de nagy részük ott maradt s merészen védelmére kelt, ki a férjének, ki a kedvesének. A nagy udvar valóságos csatatérre változott.

*Molnár Pál* fiatal házias földművest a felesége szemeláttára szurták szíven, midőn sógorának segítségére sietett, s kivüle még számosan szenvedtek súlyos sebesülést. Az ádáz vérontásnak csak a sürgősen odahívott fejevárosi csendőrök megérkezése vetett véget. A vérral megrótt udvarról kocsin hordták haza a sebesülteket.

*Tömör József* a székesfejevárosi törvényszék vizsgálóbírója tegnap este vizsgálatot tartott a községben. A verekedésben részt vettek közül számosat kihallgatott, s a halálos sebben fekvő *Molnártól* is sikerült gyilkosának nevét megtudnia. A csendőrség eddig huszonkét sebesültet jegyzett föl, de bizonyos, hogy sokkal több sebesültje van e csatának, s csak a törvényszéktől való félelmükben titkolóznak.

A vizsgálatot erélyesen folytatják.

## UJDONSÁGOK.

**Feltámadás.** A nagyhét három utolsó napján a hívők sokasága folyton hullámozott a templomokban, hogy épülve a kath. egyház magasztos szertartásain, lelki vigasztalást és békét szerezzen. Fenséges volt a feltámadási körmenet, melynek emeléséhez a természet is hozzájárult. A polgári s katonai előkelőségek, az urhölgyek diszes serege s a nép ezrei hívő lélekkel kísérték a legméltóságosabb Oltáriszentséget vivő *főpásztort* s hálátelt szívvel énekeltek: „Feltámadt Krisztus e napon”. Lélekemelő volt a honvédszenekart is hallani, mely ezen szép egyházi éneket ez alkalommal először adta elő *Fricsay Richárd*, a kitűnő karmester vezetése mellett.

— **Krisztus koporsója.** A különböző templomokban elhelyezett sz. sírokat látogató hívőket méltán meglepte s csodálkozással töltötte el a székesgyházban felállított új sz. sír. A kívülről

borító szövettel bevont, belülről fehér színű szövettel tapétázott magas kupola, tetejében keresztel, Krisztusnak fából faragott s a sírúregben elhelyezett életnagyságú szobra nemes izlésről tanuskodott s a hívők áhítatának emelésére igen alkalmas. A nagyszabású terv kivételét *Nagy József* asztalos és *Mihályi József* kárpitos helybeli iparosok dicséretreméltóan oldották meg.

— **Zászlószentelés Pátkán.** A jubileumi szent év egyházi ünnepei között nem utolsó volt a pátkai katolikus hívek husvét másnapján tartott ünnepe. A csalaik megemlékezésén a Boldogságos szüz kilencszázados pártfogásáról, szerény filléreiből drága selyem lobogót készítették Magyarország Nagyszabású tiszteletére. Ezt a lobogót szentelte fel e hó 16-án *Krizsány János* cz. kanonok esperes-plebános a pátkai templomban a község és a környék hívő lakosságának ájtatos részvételével. A zászlóanyai tisztet vizeki *Tallian Vilmos* sz. Trautenberg Borbála bárónő vállalta el, de betegsége miatt akadályozva levén, *Bernrieder Lászlóné* helyettesítette. A szent mise alatt *Bernrieder Magda* kisasszony gyönyörűen előadott énekével emelte a hívők áhítatát.

— **Kinevezés.** Dr. *Heydt* Gyula pénzügyi segédtitkár rangszámának megtartása mellett miniszteri fogalmazóvá nevezett ki.

— **Hangverseny.** *Komáromi* Mariska, a budapesti Magyar Színház kiváló színésznője és *Somogyi Dezső* ismert fővárosi zongoraművész szombaton, e hó 21-én hangversenyt rendeznek a „Magyar Király” fogadó nagy termében. A rendkívül élvezetesnek ígérkező hangverseny este 8 órakor kezdődik. Helyárak: 3, 2 és 1 korona. Jegyek előre válthatók *Klökner Péter* könyvkereskedésében.

— **Egyleti hírek.** A helybeli jót. nőegylet választmányja f. é. ápril 10-én Szőgyény-Marich Julia védnök elnökleite alatt ülést tartott. Arról volt szó, hogy az egylet segélyét egész éven át igénylő nagyszámú szegények nyomorának enyhítésére kiosztott összeg mintegy 8000 koronát tesz ki, melylyel szemben a tagdíjak és egyéb jövedelmek aránytalanul csekélyek. Minthogy azonban a választmány ezuttal mellőzi, hogy vigalom rendezésével egyesekre nagyobb mérvű költség háruljon, de módot akar nyújtani a jótékony cselekedethez azoknak is, kik filléreikkel bármily csekély mérvben kívánják a nemesség támogatni. — egyhangu határozattal kimondott, hogy az egylet pénztára javára május hóban gyűjtést revdez. Ezután több szegény részére segély utalványoztatott és ezzel az ülés véget ért.

— **Zenevizsga.** *Hermann Ede*, a városunkban előnyösen ismert jeles zenetanár e hó 19-én, csütörtökön tartja tanítványaival a rendes évi zenevizsgát a városi színházban, a következő izlésesen összeállított műsorral:

- I. „Air” Heringtől, előadja *Pataky Jenő*, elemi isk. III. o. t.
- II. „Serenade” Spiestől, előadja *Fischl Béla*, főreál isk. I. o. t.
- III. „Impromptu” Riedigtől, előadja *Engel Endre*, főreál isk. II. o. t.
- IV. „Ballada” Hofmanntól, előadja *Löwinger György*, főgymn. III. o. t.
- V. „Romanze” Mareschtől, előadja *Pick Jolán* k. a.
- VI. „Walzer” Strausstól, előadja *Stauber Mór*, főreál isk. VI. o. t.
- VII. „Robert le Diable”, Fantasia, Singeleetől, előadja *Engel Ferenc*, főreál isk. V. o. t.
- VIII. „Il Trovatore” operából, Verdítől, előadja *Engel István*, főreál isk. II. o. t.
- IX. Hegedű verseny, Seitztől, Allegro moderato és Adagio, előadja: *Hermann L.*, elemi isk. IV. o. t.
- X. „Rondo” Seitztől, előadja *Lichtneckert* Piroks k. a.

XI. a) „Reviere Arabe” Goldmark-Gounodtól, b) Magyar népdal Hubaytól, előadja *Szűts Andor*, főgymn. VII. o. t.

XII. a) Magyar ábránd” Kéler Bélától, b) „Concert Walzer” Faust operából, Alarától, előadja *Füstér Margit* k. a.

Együttes játékok:

„Air Varie”, Danclától.  
„Arioso” (1722) Händeltől.  
A zongorakiséretet *Say Thekla* kisasszony volt szíves elvállalni.

Jegyek előre válthatók *Klökner József* es. és kir. udvari könyv- és zenemű-kereskedésében, az előadás napján pedig délután 2 órától fogva a színházi pénztárnál. — **Helyárak:** földszinti és emeleti páholy 3 frt, földszinti zártsek I. rendű 60 kr., II. rendű 50 kr., III. rendű 40 kr., karzati ülőhely 25 kr., földszinti állóhely 15 kr. Felülfizetések köszönettel fogadottnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A tiszta jövedelem városunk szülöté, a Berlinben súlyos betegen fekvő *Balassa (Bernreiter)* Lipót hegedűművész segélyezésére fordítatik.

— **Köszönet az oltáregyesületnek.** *Üröm.* „Alulírott plebános, mint kinek alázatos könyörgésére a székesfejevárosi oltáregyesület Tekintetes Választmányja az ürömi róm. kath. templomnak egy gyönyörű, remek kivitelű, valóban Isten házához méltó fehér selyem mennyezet ajándékozott, kedves kötelességének ismeri, úgy maga — mint hívei nevében ez uton is kifejezést adni a Tekintetes Választmány iránt érzett halálának és köszönetének. Fizesse és jutalmazza meg a mindenható Isten azt, a mit mi meghálálni koldusok vagyunk!” *Üröm* 1900. április 13. *Weicher Miklós*, r. kath. plebános. *Alap.* A székesfejevárosi központi Oltáregyesület az alsó-alapi templom számára egy vörös és fekete misemondó ruhát, — egy mise könyvet — egy keresztelési és temetési stólat — egy kétszáz antipendiumot és 2 vörös misisztráns ruhát teljes felszereléssel adományozott. Fogadja a központi Oltáregyesület az alsó-alapi plebánia hálás köszönetét értékes adományáért ezuton is. *Látics György* plebános.

— **Érdekes kiállítás** rendezett husvét vasárnapján az iparos-segédék továbbképző szakrajztanfolyamának igazgatósága az ipartestület nagytermében. A kiállításon 28 iparos segéd vett részt, összesen 300 rajzzal. A tanulságos kiállítást a főispán is megtekintette s énkön megdicsérte a kiállítók munkáit.

— **A forgó-utcai öngyilkos** kilétét immár sikerült megállapítani. *Salamon István* 22 éves *regályi* születésű kocsis legény volt a szegény néhai. Szülei valamikor jó módban éltek, de utóbb teljesen tönkrementek s a fiu kénytelen volt idegenben vállalni szolgálatot. Ez a szomorú sorsa keserítette mindig s adta kezébe végre a — kötőféket.

— **A Mandi kávéház rejtelmel.** Ugyan megtudná-e mondani a m. t. rendőrség, hogy hány-szor ígerte már e piszkos lebujs megszüntetését? De azért egyre tári, pedig alig mulik el egy éjszaka, hogy valami törvénybe ütköző botrány ne történék e czéges büntanyán. Most ismét két ilyen esetről vettünk hírt. Hétfőn éjjel egy bizonytalan nevű mesterlegény mulatott az ös-utezai barlangban, több katona társaságában. Nagy mennyiségű italok elfogyasztása után, midőn fizetésre került a dolog, hazament, hogy mint mondta, magához vegye otthon felejtett bugyellárisát. E helyett azonban lakótársának felöltőjét és zseboráját vette magához s ezeket hagyta a kávésnál a 11 forintra rugott számla fejében. A szórakozott ifjút most a rendőrség

nyomozza. Tegnap éjjel pedig *Mészáros Károly* facsér lakosságát és notórius veszekedő csinált egy kis „jelenetet“ a félelmetes „kávéházban“. — Ablakokat és sörösüvegcsöket tört össze, melynek széthulló cserepei *Docsi Kálmán* muzsikusz cigányt érzékenyen megesbesített. Majd változatosság okáért késsel rohant a lebuja gazdjára s talán megöli, ha az időközben odahívott rendőr be nem kíséri a városháza dutyijába. Megérthetjük, hogy a helyi érdekű tolvajok és bieszkások legközelebb közös klubot alakítanak e jeles fészekben — rendőrségre jövahívott alapszabályokkal. Mert semmi sem lehetetlen.

— **Bátor életmentő.** *Erdi Jenő* budapesti technikus a husvétii vakációzt *Ersiben* lakó szüleinél töltötte. Az ünnep első napján kiment a hajóállomásra, azzal a szándékkal, hogy csónakot bérel egy hosszabb vízi sétához. A mint a kismenettel csónak végére állva beszélgetett, a csónak hirtelen fölbillent s a szépreményű technikus a vízbe esett s a Duna hullámai nyomban összecsaptak feje fölött. Ezt látva *Gallai Ferenc* ersíi hajós habozás nélkül utána ugrott s a már fuldokló fiatalembert megragadva, szerencsésen kimentette. A bátor életmentőt, ki egyébként családos ember és öt gyermek atyja, a parton állók hatalmasan megéljenzették. Szép tettéért, mint halljuk, mindössze annyi volt a köszönet, hogy a kedves ifjú a gratulációkra megjegyezte:

— Kár volt a vesződségért. Magam is ki-jöttem volna, mert kitünő úszó vagyok.

A szemtanúk azonban másképp vélekedtek.

— **A „piros alma“** telkének elárverezése tegnap folyt le — meglehetősen élénk érdeklődés mellett. Az árverésre került 12 házhely jórészen magas áron kelt el. Az új telkek tulajdonosai lettek: a galamb-utcai oldalon: *Wolner János* és neje (330 □ öl 2401 korona), *Cserni Hugó* és neje (330 □ öl 2200 korona); a nyitandó új utca felől: *Pezker András* és neje (320 □ öl 2400 korona), *Vinczai József* és neje (330 □ öl 1993 korona), *Bach Tamás* és neje (930 □ öl 2150 korona), *Warczynger Béla* és neje (330 □ öl 2420 korona); a Gyümölcs-utca felől: *Perhacker András* és neje (315 □ öl 3536 korona), *Szabó Ferenc* és neje (305 □ öl 3705 korona), — 310 □ öl 3740 korona; az Apáczta-utca felől: *Szabó Károly* és neje (310 □ öl 4435 korona);

*Nydrí Gábor* és neje (315 □ öl 4411 korona); a Budai-ut felől pedig *Várdi Zsigmond* és neje (310 □ öl 5105 kor).

— **Déli vasút.** 1900. évi május hó 1-én a budapest—pragerhofi vonalon Tétény és Tárnok állomások között fekvő 182. sz. őrháznál „Erd-Hamzsabég“ elnevezéssel személyforgalomra berendezett megállóhely nyitattik meg, melynél a 205, 207, 209, 211, 206, 208, 210 és 212. sz. személyvonatok utasok fel- vagy leszállása céljából „feltétlesen“ meg fognak állani.

E megállóhelyen menetjegyek nem adnak ki és podgyász, express-árak valamint kutyák nem vétetnek fel, hanem az illetékek utánfizetés-kép (pótlék nélkül) szedetnek be.

„Erd-Hamzsabég“ megállóhelyről az említett vonatok a következő időkben indulnak:

Budapest D. V. felől Pragerhof felé:

A 205. sz. vonat 7 óra 36 p. reggel, a 207. sz. vonat 10 óra 10 p. este, a 209. sz. vonat 2 ó. 11 p. délután, a 211. sz. vonat 5 óra 45 p. d. u.

Pragerhof felől Budapest D. V. felé:

A 206. sz. vonat 7 óra 42 p. este, a 208. sz. vonat 5 óra 43 p. reggel, a 210. sz. vonat 3 óra 56 p. d. u., a 212. sz. vonat 8 óra 17 p. reggel.

— **Szőlő- és borgazdasági tanfolyam.** A földmívelésügyi miniszter már 4 év óta évenként négy hétre terjedő szőlő- és borgazdasági tanfolyamokat rendez azon néptanítók számára, akik oly községekben működnek, a hol a lakosság a szőlőmívelésre, illetőleg az elpusztult szőlők felújítására van utalva. A folyó évben ilyen tanfolyamok lesznek Szent-Endrén, Pécsváradon, Kaposvárt, Tapolczán, Pozsonyban, Egerben, Tarczalon, Beregszászon, Szilágy-Somlyón, Bihar-Diószegen, Ménesen, Nagy-Enyeden, és Tordán. Ezen tanfolyamokra ez évben összesen 156 néptanító vétetett fel. A tanfolyamok folyó hó 23-án kezdődnek. A felvett néptanítók egyenkint 120 korona utazási és ellátási átalányt kapnak a földmívelési minisztertől.

— **Kutyák garázdálkodása.** A legnagyobb mértékben főlháborító az a czinikus nyugalom, melylyel rendőrségünk minden panaszkodás dacára régóta tűri, hogy a külvárosi gazdák ebei

a járókelők testi épségét állandóan veszélyeztessek. A minap *Schmetzer Nándor* üveges segédjét támadta meg egy ilyen protekciós bestia a Széchenyi-utczán s a védtelen fiatalember lábaszárát ugyszólván teljesen keresztülharapta úgy, hogy az illető most is betegen fekszik. Tegnap pedig egy *Józsa Róza* nevű 8 esztendő leánykát marta meg veszedelmesen *Schmeck Olaj-utca* 45. sz. a. lakó földmives kutyája, mely az egész környékét állandó rettegésben tartja. Az olaj-utczai lakók már több ízben emeltek panaszt a rendőrségnél, de annak kisebb gondja is nagyobb, mint hogy a vérszomjas kutyákat ártalmatlanná tegye. Igaz, hogy még nem találták ki a „közbiztonsági adót“ de azért talán nem haragszik meg a főkapitány ur, ha az egyéb terhekkel büszégesen megrótt polgárok nevében kérjük, hogy igyekezék valahára e sztambulii állapotokon segíteni.

— **A javíthatatlan.** *Tóth Mária* csoóri illetőségű 20 esztendő cselédlányt a székesfejérvári kir. törvényszék ez év elején 3 havi börtönrre ítélte. A jeles leányzó e hó 7-én szabadult ki a fogházból s azóta a városban ögyelgett. Tegnap reggel besomfordált az Iskola-utca 1. számú házba s ott az egyik konyhából az épen távollevő cselédnek összes ruháját ellopta. — Ezután azonban már nem sokáig élvezhette az alig hogy visszanyert arany szabadságot, mert a rendőrség csakhamar elfogta egy megyeház-utczai kávémezőben és visszaszármaztatta a kir. ügyészséghez.

— **A rozsz időjárás** sok épület homlokzatában kárt tett, felhívjuk azért az érdeklődők figyelmét az általános jó hírnevű *Kronsteiner Károly*, *Bécs III*, *Hauptstrasse 120.* szám alatti „Első es. és kir. kiz. szab. Homlokzat-festék-gyára.“ Mely cégnek szabadalmazott vízmentes homlokzat festékei a ház- és ingatlan tulajdonosait azon helyzetbe juttatják, hogy épületeiket olcsón, tartósan és csinosan az olajfestékhez hasonló festékekkel elláthassák.

Felölös szerkesztő: *Chay Antal.*

A

## „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ KIADÓHIVATALA DEBRECZENYI GYULA könyv- nyomdájában

Székesfejérvár, Iskola-utca 4. szám.

Mindennemű nyomtatványok gyors és pontos elkészítése jutányos árakon.